

Metoder til vildtvenlig høst

I 2013 har ti landmænd opstillet og afprøvet forskellige skræmmemidler. Læs om metoderne, de praktiske erfaringer og omkostningerne.

Det er en god ide, at skræmme vildtet ud af marken inden høst af grøntafgrøder. Derved undgår man, at dyrene kommer til skade. Heldigvis findes der en række metoder, hvormed antallet af påkørsler kan reduceres til et minimum.

Siden 2012 har Videncentret for Landbrug, med hjælp fra lokale rådgivere, sat fokus på vildtvenlige høstmetoder for at sammenfatte eksisterende viden om afværgemetoder og give praktiske demonstrationer af, hvordan vildtvenlig høst kan gennemføres.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Billede 1. Eksempel på Skræmmemiddel - fodersæk på pind.
Foto: Mikael K. Samsøe, LandboNord.

Erfaringerne fra 2012 kan ses her [Vildtvenlige høstmetoder](#).

I 2013 har ti landmænd opstillet og afprøvet forskellige skræmmemidler og deres erfaringer videregives herunder.

I undersøgelsen er landmændene blevet bedt om at opsætte skræmmemidler forud for skårlægning af slætgræs og berette om de erfaringer, de har gjort sig undervejs. Det er således vigtigt at understrege, at denne undersøgelse ikke er videnskabelig, men blot en beskrivelse af de ti landmænds erfaringer. Undersøgelsen viser således ikke noget om, hvor mange dyr der er blevet skræmt ud af marken – men de medvirkende landmænd har alle græsarealer i områder med en solid vildtbestand, og har tidligere haft problemer med påkørsler.

Erfaringer fra undersøgelsen

Selvom det er vanskeligt at måle en direkte effekt på påkørsler af vildt, lyder det enstemmigt fra de medvirkende landmænd, at efter de er begyndt at anvende skræmmemidler, er deres påkørsler faldet drastisk og flere steder helt forsvundet.

Men selv med opsætning af skræmmemidler er det ikke muligt helt at undgå påkørsler af vildt. Det er derfor fortsat vigtigt at have fokus på denne problemstilling.

Effekten af skræmmemidlerne var generelt god. Men det er vigtigt, at de bliver sat op så sent som muligt. Hos nogle landmand blev der desværre påkørt rålam, trods det at der var opsat afværgeforanstaltninger.

Skræmmemidlerne skal sættes op aftenen inden

Det lyder enstemmigt fra alle landmændene, at det er vigtigt at afværgeforanstaltningerne sættes op aftenen før skårlægning. Det skal være så sent, for at dyrene ikke når at vænne sig til uroen, og at der samtidig er tid nok til, at råerne når at få flyttet lammene om natten.

Det tager ikke langt tid at sætte skræmmemidlerne op

Ingen af de involverede landmænd oplevede problemer med samlingen/opsætning af skræmmemidlerne. Flere havde svært ved at skaffe flamingokasserne og brugte fodersække eller stanniol i stedet. Det gennemsnitlige tidsforbrug til samling og opsætning/nedtagning af skræmmemidlerne var ca. 2,5 time. Varierende fra 1-4 timer, alt efter arealernes størrelse.

Varierende resultater med stanniol og sække

Nogle landmænd havde rigtig gode erfaringer med at opsætte skræmmemidler – og fik derved jaget alt vildtet ud af markerne inden høst. Andre påkørte enkelte dyr.

Det er ikke til at sige, hvad der gør forskellen. Skræmmemidlerne er sat efter de samme forskrifter, og der er brugt samme form for materialer.

En enkelt landmand oplever, at opsætningen af skræmmemidler blot er med til at flytte problemet til nærliggende marker.

Snavset tøj duer kun kort tid

En landmand har udelukkende anvendt snavsetøj, som fra ATV skiftevis er lagt eller hængt ud på stokke eller i grene, aftenen før skårlægning. Afværgeforanstaltningerne virkede. Det tyder dog på, at snavsetøj kun kan bruges én dag ad gangen. Ellers mister tøjet sin fært.

Brug jægerne – gør opsætningen til et socialt arrangement

Mange jægere vil gerne hjælpe landmændene med at gøre noget godt for vildtet. Derfor kan samlingen og opsætning/nedtagning af afværgeforanstaltningerne med fordel ske i samarbejde med jagtlejer. Eventuelt som et socialt arrangement der gentages hvert år.

Lav flere tiltag på én gang

Opsætningen af skræmmemidler kan med fordel kombineres med andre tiltag til vildtvenlig høst. Såsom ændrede køremønstre og afsøgning med hund og plantning af vildtstriber.

Ikke noget problem at koordinere med maskinstationer

Ingen af de involverede landmænd oplevede problemer med at koordinere opsætning af skræmmemidler med maskinstationen.

Høst fra midten og ud

Køremønstret har tidligere vist sig at have en stor effekt. Marken skal høstes fra midten og ud, så vildtet ikke skal krydse de åbne, høstede arealer. Derved kan vildtet langsomt trække sig ud af marken, i takt med at afgrøden bliver høstet – uden at dyrene føler sig udsatte for at 'blive opdaget'.

Afsøgning med hund

Vildtet kan skræmmes bort, hvis markerne afdrives med hund aftenen inden høst.

Plant vildtstriber som alternative gemmesteder

Vildtstriber i eller langs marken kan måske have en positiv effekt, idet vildtet kan søge ly her mens der høstes. Dette er dog ikke undersøgt nærmere endnu.

Yderligere information

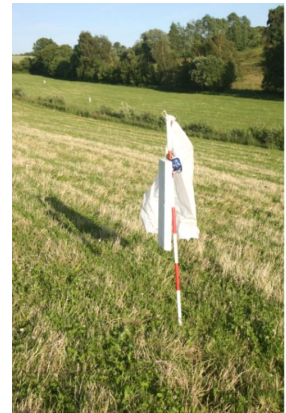
Du kan læse mere om undersøgelsen, og de erfaringer de deltagende landmænd har fået i de to artikler:

[Vildtvenlig høst - anvisninger, omkostninger og praktiske problemer](#) - Af Natur- og miljøkonsulent Mikael Kirkhoff Samsøe, LandboNord

[Skån vildtet ved høst med nye metoder](#) - Af Miljø- og vildtplejekonsulent Hanne J. F. Pedersen, LMO

Læs også faktaarket: [Vildtvenlige høstmetoder](#).

Og pjecen "[Gode råd om vildtvenlig høst](#) - Til gavn for både landmænd og dyr" fra NaturErhvervstyrelsen.

Billede 2. Flamingo, plastik, dåser på en blomsterpind, boret gennem et 32 mm afløbsrør, som sættes ned over en landmålerstok fungerer fint som skræmmemiddel.
Foto: Cammi Aalund Karlslund, VFL.